

Изјавата на германскиот канцелар **Фридрих Мерц** на **Минхенска безбедносна конференција** носи силна политичка порака, но и отвора сериозни прашања за кредибилитетот на Европската Унија.

Кога Мерц вели: „Не сакаме да ве изгубиме“, тоа е признание дека политиката на проширување стагнираше. Во геополитичка смисла, тоа значи дека вакуумот што го остава Брисел го пополнуваат други актери, **Русија**, **Кина**, **Турција** но и регионални сили кои ја користат фрустрацијата на Балканот.

„Слопот во просторијата“, или повеќе слоновци?

Мерц дипломатски алудира на **Виктор Орбан** и проблемот со едногласноста во ЕУ. Орбан често блокира одлуки поврзани со Украина, санкции или заедничка надворешна политика.

Но Орбан не ја кочи Македонија.

Македонскиот европски пат беше блокиран во различни фази:

- од **Грција** – со спорот за името, што кулминираше со **Преспански договор**;
- од **Франција** – со инсистирање на нова методологија;
- од **Бугарија** – со историско-идентитетски условувања;
- и денес со уставни измени што произлегуваат од билатерални барања.

Значи, „слонот“ не е една личност, не е една држава, тоа е системски проблем.

Вистинскиот „слон“: механизмот што дозволува билатерализација

Слонот што ја кочи Македонија е:

- принципот на едногласност во чувствителни фази од процесот,
- можноста национални прашања да станат европски услов,
- и отсуството на јасна граница меѓу европските стандарди и историските спорови.

ЕУ не може да биде геополитичка сила ако дозволи идентитетот, јазикот и историјата да станат преговарачки поглавја.

Европа како „доминантна сила“, со каква стратегија?

Кога Мерц зборува за Европа како доминантна сила во новиот светски поредок, тоа подразбира:

1. Стратешка автономија.
2. Силна заедничка одбрана.
3. Проширување како геополитички инструмент.

Но без реформа на едногласноста, особено во надворешната политика и проширувањето, тоа останува декларативна амбиција.

Македонија во новиот геополитички баланс

Прашањето не е дали Македонија припаѓа во Европа. Прашањето е дали ЕУ ќе остане доследна на сопствените принципи.

Ако Орбан е „слон“ кога станува збор за Украина, тогаш за Македонија „слонот“ е нешто посложено: комбинација од национални вета, институционална инерција и политичка нерешителност во Брисел.

Изјавата на Мерц е значајна. Но ќе добие вистинска тежина само ако биде проследена со институционални реформи, ограничување на злоупотребата на ветото и јасно одвојување на европските критериуми од билатералните спорови.

Инаку, Балканот повторно ќе слуша